

Een deel der asch wordt aangezuurd met verdund zoutzuur en daarna met curcuma-papier onderzocht. Een roodbruine kleur, vooral duidelijk na droging, welke bovendien bij bevochtiging met ammonia grijsachtig blauw wordt, wijst *boorzuur* aan.

### c. Fluoriden.

Een ander deel der asch, boven bedoeld, wordt in een reageerbuis gemengd met zand en sterk zwavelzuur; de daarbij ontwikkelde damp wordt in één druppel water, welke aan het uiteinde van een glasstaaf hangt, opgevangen. Wordt de druppel troebel dan wijst dit op de aanwezigheid van *fluor*.

Ter nadere identificatie wordt de druppel op een voorwerpglas samengebracht met een kristalletje natriumchloride. Bij aanwezigheid van fluoriden vormen zich de microscopisch herkenbare, rose gekleurde kristallen van natriumfluorsilicaat.

### LIJST VAN REAGENTIA.

<sup>1</sup> *Aether*. S.g. 0,720, kookpunt 34,5°—35° C.  
*Ammonia*. Een oplossing van 10 pct.  $\text{NH}_3$  in water.

*Amylalcóhol*. Soortelijk gewicht 0,815. Kookpunt 129°—132° C.

*Azijnzuur* ( $\frac{1}{2}$  N). Een oplossing van 30 g  $\text{C}_2\text{H}_3\text{O}_2$  in water tot 1 l.

*Broomwater*. Een oplossing van 3 g broom en 5 g kaliumbromide in 100  $\text{cm}^3$  water.

*Ferrichloride* (N). Een oplossing van 9 g  $\text{FeCl}_3 \cdot 6 \text{H}_2\text{O}$  in water tot 100  $\text{cm}^3$ .

<sup>1</sup> *Furfurolopplossing*. Een oplossing van 1 g furfural in spiritus tot 100  $\text{cm}^3$ .

*Kalkmelk*. Een mengsel van 5 g calciumhydroxyde in 100  $\text{cm}^3$  water.

*Natriumsulfideoplossing*. Een oplossing van 12 g  $\text{Na}_2\text{S} \cdot 9 \text{H}_2\text{O}$  met 70 g glycerine en water tot 100  $\text{cm}^3$ .

*Phenolphthaleïneoplossing*. Een oplossing van 1 g phenolphthaleïne in 100  $\text{cm}^3$  neutralen, verdunden spiritus.

*Spiritus* (sterk). 96 vol. pCt. aethylalcohol. S.g. 0,812.

*Spiritus* (verdund). 70 vol. pCt. aethylalcohol. S.g. 0,890.

*Zoutzuur* (sterk). S.g. 1,19.

*Zand*. Met zoutzuur en daarna met water uitgewassen en gegloeid zand.

*Zwavelzuur* (verdund). Soortelijk gewicht 1,125. (4 N).

*Zwavel in zwavelkoolstof*. Een oplossing van zwavel in zwavelkoolstof (1 = 100).

*Alcoholische loog* ( $\frac{1}{2}$  N). Een oplossing van 30 g kaliumhydroxyde in 25  $\text{cm}^3$  water, aangevuld met sterke spiritus tot één liter.

<sup>1</sup> Buiten invloed van het licht bewaren.

### LIJST VAN TITREERVLOEISTOFFEN.

*1/10 N loog*. Een koolzuurvrije oplossing van natriumhydroxyde of van kaliumhydroxyde in zooveel water, dat 25  $\text{cm}^3$  der oplossing 25  $\text{cm}^3$   $\frac{1}{10}$  N oxaalzuur ter neutralisatie vereischen.

*1/10 N zuur*. Een oplossing welke zooveel zuur bevat, dat 25  $\text{cm}^3$  hiervan 25  $\text{cm}^3$   $\frac{1}{10}$  N loog ter neutralisatie vereischen.

Behoort bij het Oliën- en Vettenbesluit van 24 September 1926 (*Staatsblad* n°. 339).

Mij bekend,

De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid,  
J. R. SLOTEMAKER DE BRUÏNE.

BESLUIT van den 9den Maart 1922, S. 109, houdende vaststelling van aanduidingen op grond van artikel 14 der Warenwet (*Staatsblad* n°. 581 van 1919) ten aanzien van papier, zoals dit is gewijzigd bij besluit van 4 Aug. 1923, S. 391.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Arbeid van 28 Januari 1922, n°. 50 D, afdeling Volksgezondheid, en van Landbouw, Nijverheid en Handel, van 24 Januari 1922, n°. 779, afdeling Handel;

Gezien artikel 14 der Warenwet (*Staatsblad* n°. 581 van 1919);

Den Raad van State gehoord (advies van 21 Februari 1922, n°. 33);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 2 Maart 1922, n°. 103 D, afdeling Volksgezondheid en van 6 Maart 1922, n°. 2883, afdeling Handel;

Hebben goedgevonden en verstaan: te bepalen:

Art. 1. 1. De hoeveelheidsaanduiding *riem*, zonder nadere omschrijving, mag in den papierhandel uitsluitend gebezigd worden voor ene hoeveelheid van 500 vellen; de hoeveelheidsaanduiding *boek* uitsluitend voor ene hoeveelheid van 25 vellen.

2. De hoeveelheidsaanduidingen *riem en boek* moeten met de omschrijving van het aantal vellen gebezigd worden, indien dat aantal afwijkt van de in het vorige lid voor elk dier aanduidingen aangegeven hoeveelheid.

Art. 2. De aanduiding der in Bijlage I van dit besluit voorkomende papierformaten mogen in den handel uitsluitend gebezigd worden, indien die formaten zijn van de daarbij aangegeven afmeting.

Art. 3. 1. De aanduiding Standaard-Papier, al of niet met ene der tussenvoegingen: *schrijf, druk, enveloppen, teken, vloei, pak, karton, kopieer, of doorslag* en al of niet gevolgd door cijfers en (of) letters, die

de soort aanduiden, mag in de handel uitsluitend gebezigd worden voor papiersoorten, welke voldoen aan de eisen, in Bijlage II van dit besluit voor elk dier soorten omschreven.

2. De aanduiding *normaal-papier*, al of niet met de tussenvoeging *schrijf*, mag in den handel uitsluitend gebezigd worden voor schrijfpapiersoorten, die voldoen aan de eisen, omschreven in Bijlage II van dit besluit onder Schrijfpapier, sub 1, 2 en 3.

Art. 4. 1. De aanduiding, in het tweede lid van artikel 3 bedoeld, moet in het papier zelf zijn aangebracht als een daarin op vorm, zeef tafel of rondzeef gevormd watermerk, vermeldende het woord *normaal*, gevolgd door een der cijfers 1, 2 of 3, naar gelang het papier voldoet aan de eisen, omschreven in Bijlage II van dit besluit onder Schrijfpapier, sub 1, 2 of 3, en tevens vermeldende den naam van den in Nederland gevestigden fabrikant of leverancier.

2. Het gehele watermerk moet ten minste éénmaal volledig voorkomen in elk vel ter grootte van 34½ bij 44 cm.

3. In plaats van den naam van den verantwoordelijken fabrikant of leverancier is het geoorloofd ene afkorting daarvan te gebruiken, mits deze afkorting gene aanleiding tot verwarring kan geven.

4. Het watermerk moet, alvorens het daarvan voorziene papier in den handel wordt gebracht, zijn ingeschreven in een openbaar register, dat wordt ingericht en gehouden door den Rijksvoorlichtingsdienst ten behoeve van den vezelhandel en de vezelnijverheid, volgens door Onzen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel te stellen regelen.<sup>1</sup>

Art. 5. 1. Papier, onverschillig van welke samenstelling, mag niet dan met Onze toestemming worden aangeduid door afkortingen, samenstellingen of geringe afwijkingen der woorden *Standaard* en/of *Normaal*.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Zie de beschikking van de Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid van 30 Juli 1924, *Stct.* 153, tot uitvoering van artikel 4, vierde lid, en artikel 5, tweede en derde lid, van het Papierbesluit 1922, S. 109. (Bijlagen blz. 463.)

<sup>2</sup> Bij besluit van 14 October 1935, n°. 39, is op verzoek van de Hoofdkommissie voor de Normalisatie in Nederland tot wederopzegging toestemming verleend voor het gebruik van de aanduiding „Nenorm” voor papier, onder de navolgende voorwaarden:

1°. de toestemming geldt uitsluitend voor hen, die het recht hebben verkregen tot gebruik van het woordmerk „Nenorm”, ingeschreven bij het Bureau voor den Industri-

2. Op andere soorten papier dan *Normaal-papier* mag zonder Onze toestemming het in artikel 4, eerste lid, bedoelde watermerk *normaal*, hetzij alleen, hetzij in afkortingen of samenstellingen, hetzij met geringe afwijkingen, niet worden aangebracht, evenmin als watermerken, die de samenstelling van het papier aanduiden.

3. Van elke door Ons krachtens lid 2 van dit artikel verleende toestemming wordt aantekening gehouden in het in het vierde lid van het vorig artikel bedoelde register.

Art. 5a. De bepalingen van dit besluit zijn niet toepasselijk op papier, dat kennelijk en uitsluitend voor uitvoer naar het buitenland bestemd is, echter met dien verstande, dat de aanduidingen *Normaal* en *Standaard* alsmede aanduidingen, die in het buitenland den indruk zouden kunnen wekken van dezelfde als die Nederlandse aanduidingen te zijn, slechts mogen gebezigd worden voor papier, dat aan de daarvoor hier te lande geldende eisen voldoet.

Art. 6. 1. Overtreding van een der bepalingen van dit besluit wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 6 maanden of geldboete van ten hoogste tweeduizend gulden.

2. De goederen, met betrekking tot welke de overtreding is begaan, kunnen worden verbeurd verklaard.

Art. 7. Voor de beoordeling of voldaan is of wordt aan de eisen in dit besluit gesteld, moet het papier worden onderzocht met inachtneming van hetgeen in bijlage II onder a is aangegeven.

Art. 8. 1. Deze algemene maatregel van bestuur kan worden aangehaald onder den titel van „Papierbesluit”, met vermelding van den jaargang en het nummer van het *Staatsblad*, waarin hij is geplaatst.

2. Dit besluit treedt in werking met ingang van een nader door Ons te bepalen datum.<sup>1</sup>

Onze Minister van Arbeid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in af-

elen Eigendom dd. 17 April 1934, onder n°. 6630;

2°. het papier moet voldoen aan de eisen, in artikel 3 lid 2 en artikel 4 van het Papierbesluit S. 1922, n°. 109, aan normaalpapier gesteld;

3°. de aanduiding „Nenorm” mag niet als watermerk in het papier zijn aangebracht;

4°. de artikelen 5a en 7 van het Papierbesluit S. 1922, n°. 109, zijn van toepassing.

<sup>1</sup> Bij besluit van 7 Maart 1924, S. 105, is deze datum bepaald op 1 April 1925.

schrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's-Gravenhage, den 9den Maart 1922.

WILHELMINA.

De Minister van Arbeid, AALBERSE.

De Min. v. Landb., Nijverheid en Handel,  
H. A. VAN IJSSSELSTEIJN.

(Uitgeg. 27 Maart 1922.)

# BIJLAGE I.

## PAPIERFORMATEN.

|                          |        |   |     |    |
|--------------------------|--------|---|-----|----|
| 1. Schrijf               | 34 1/2 | × | 44  | cm |
| dubbel-Schrijf           | 69     | × | 44  | "  |
| vierdubbel-Schrijf       | 69     | × | 88  | "  |
| 2. Bijkorf               | 37 1/2 | × | 47  | "  |
| dubbel-Bijkorf           | 75     | × | 47  | "  |
| vierdubbel-Bijkorf       | 75     | × | 94  | "  |
| 3. Klein-Mediaan         | 40     | × | 55  | "  |
| dubbel-Klein-Mediaan     | 80     | × | 55  | "  |
| vierdubbel-Klein-Mediaan | 80     | × | 110 | "  |
| 4. Register-Mediaan      | 42     | × | 55  | "  |
| dubbel-Register-Mediaan  | 84     | × | 55  | "  |
| 5. Post                  | 44     | × | 56  | "  |
| dubbel-Post              | 88     | × | 56  | "  |
| vierdubbel-Post          | 88     | × | 112 | "  |
| 6. Groot-Post            | 46     | × | 59  | "  |
| dubbel-Groot-Post        | 92     | × | 59  | "  |
| 7. Mediaan               | 47     | × | 56  | "  |
| dubbel-Mediaan           | 94     | × | 56  | "  |
| 8. Groot Mediaan         | 47     | × | 62  | "  |
| dubbel-Groot Mediaan     | 94     | × | 62  | "  |
| vierdubbel-Groot-Mediaan | 94     | × | 124 | "  |
| 9. Royaal                | 50     | × | 65  | "  |
| dubbel-Royaal            | 100    | × | 65  | "  |
| vierdubbel-Royaal        | 100    | × | 130 | "  |
| 10. Klein Royaal         | 52     | × | 62  | "  |
| 11. Super Royaal         | 50     | × | 70  | "  |
| dubbel-Super Royaal      | 100    | × | 70  | "  |
| 12. Imperiaal            | 56     | × | 75  | "  |
| dubbel-Imperiaal         | 112    | × | 75  | "  |
| 13. Olifants             | 62     | × | 75  | "  |
| dubbel-Olifants          | 124    | × | 75  | "  |
| 14. Atlas                | 64     | × | 75  | "  |
| 15. Colombier            | 62     | × | 85  | "  |
| dubbel-Colombier         | 124    | × | 85  | "  |
| 16. Adelaar              | 75     | × | 100 | "  |

# BIJLAGE II.

## PAPIERSOORTEN.

- a. Opmerkingen betreffende de onder letter  
b. volgende opsomming van normen voor  
papiersoorten.

I. De aangegeven voorbeelden zijn bedoeld als toelichting, niet als opsomming van de papiersoorten, waarvoor deze eisen zijn gesteld.

II. Waar bij de samenstelling gesproken

wordt van „zuiver gebleekte vezel” is het handelsgebruik betreffende het woord „hout-vrij”, waarbij sporen houtslip toelaatbaar worden geacht, niet van toepassing.

III. Onder vezels, gelijkstaande met die van zuiver linnen of katoenen lompen, worden verstaan vezels als: hennepachtige vezels, rameh, Japanse papierstofvezels, als bijv. Broussonetia, waarbij een gehalte aan scheven tot hoogstens 3 % toelaatbaar is.

IV. Onder zuiver gebleekte vezels worden verstaan:

Vezels, die niet alleen geheel vrij van houtachtige bestanddelen, doch eveneens volkomen gebleekt zijn, waarbij als criterium geldt de reactie met calciumnitraat-jood-reagens (ene oplossing van 100 gram gekristalliseerd calciumnitraat in 90 cm<sup>3</sup> water, waaraan is toegevoegd 3 cm<sup>3</sup> jood-kalium-oplossing, welke per 50 cm<sup>3</sup> water, één gram jodium en 5 gram jood-kalium bevat).

Dit is tevens van toepassing op de scheven van vlas, hennep of andere met lompen gelijkgestelde vezels, die in papier uit zuiver lompen worden toegelaten.

V. Het onderzoek der papieren, om na te gaan of zij voldoen aan de gestelde eisen, zal, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald is, plaats hebben overeenkomstig de werkwijzen, die daarvoor zijn aangegeven in het boek van W. HERZBERG, Papierprüfung, 1921, 5<sup>e</sup> druk. De fysische eigenschappen zullen derhalve, voor zover dit nodig is, bepaald worden in ene omgeving met ene relatieve luchtvochtigheid van 65 pCt., terwijl voor de bepaling van breek lengte en weerstand tegen dubbelvouwen gebruik zal worden gemaakt van de daarvoor geconstrueerde toestellen van SCHOPPER. De breek lengte wordt opgegeven berekend op bij 100° gedroogd papier.

VI. Als breek lengte en als aantal keren dubbelvouwen worden beschouwd deze grootheden, bepaald aan de zwakste richting van het papier, waarvoor 10 gave strookjes, uit 10 verschillende vellen onderzocht zijn.

Tolerantie in de voor breek lengte en dubbelvouwen opgegeven eisen is niet toegestaan. Daarentegen is in sommige gevallen voorgeschreven de maximale afwijking der breek lengte, die het zwakste der 10 onderzochte strookjes van het gevonden gemiddelde der 10 strookjes mag vertonen.

VII. De lijmvastheid wordt, behalve door ene der gebruikelijke proeven, ook nagegaan door het papier te beschrijven met ene goede soort looizuurijzerinkt, met zwaar schrift en met kruislijnen.

VIII. De lichtbestendigheid wordt nagegaan door het papier voor de helft met karton of ander materiaal licht-dicht te bedekken en het aldus gedurende 60 uren bloot te

stellen aan helder daglicht (geen direct zonlicht); na dien tijd wordt de kleur der beide helften vergeleken. Een ander gedeelte wordt gedurende ten minste 4 uren op 95° C. verhit, waarna de kleur vergeleken wordt met niet verwarmd geweest papier.

IX. De radeerbaarheid wordt slechts practisch, gelijk die in het gebruik geschiedt, nagegaan door afkrabben met behulp van een scherp mesje van met inkt aangebrachte en gedroogde tekens en beschrijving van de geraadeerde plaats met inkt, welke daarbij niet of slechts weinig vloeien mag.

Wat betreft den eis van ene radeervaste oppervlakte bij drukpapier 3 B. b. zij opgemerkt, dat deze eis bij dit papier de betekenis heeft van een waarborg tegen plukken.

X. De normaal- en standaardpapieren mogen geen vrije zuren bevatten.

XI. Onder „opdikking” wordt verstaan de dikte van het papier, uitgedrukt in millimeters, die dat zelfde papier zou hebben, indien het gewicht 100 gram per vierk. meter bedroeg.

XII. Bij papieren boven 150 gram per vierk. meter worden de eisen voor breek- lengte met 10 pCt. en die voor dubbelvouwen met 20 pCt. vermindert.

XIII. Onderzoek op physische eigenschappen wordt niet toegepast op cartons boven 400 gram per vierk. meter.

XIV. Voor de beoordeling of voldaan is of wordt aan de eisen betreffende lijmvast- heid, lichtbestendigheid en radeerbaarheid gesteld, moet het papier worden onderzocht, met inachtneming van hetgeen in de voor- schriften VII, VIII en IX is vermeld. De beoordeling geschiedt door vergelijking met de standaardmonsters, die in 3 graden van lijmvastheid, lichtbestendigheid en radeer- baarheid voor 3 verschillende zwaarten van papier bij den Rijksvoorlichtingsdienst ten behoeve van den vezelhandel en de vezel- nijverheid te Delft en/of het Rijksbureau tot onderzoek van handelswaren voor belang- hebbenden verkrijgbaar zijn.

#### b. Normen voor papiersoorten.

##### Schrijfpapier.

1. Papier voor geschriften van onbegrens- den duur en van zeer grote bestendigheid in het gebruik.

Voorbeelden: Oorkonden, registers van den burgerlijken stand, zegelpapier, notariële en andere akten, banknoten.

1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen lompjes of daarmede gelijk staande vezels.

2°. Gewicht per kwadraatmeter niet onder 100 gram.

3°. Breeklengte in zwakke richting min-stens 5000 m.

De breeklengte van het zwakste der strookjes mag hoogstens 10 pCt. afwijken van de gemiddelde breeklengte der 10 strookjes.

4°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 300.

5°. Lijmvastheid zeer groot.

6°. Radeerbaarheid zeer groot.

7°. Lichtbestendigheid zeer groot.

2. Papier voor geschriften van zeer langen duur en van zeer grote bestendigheid in het gebruik.

Voorbeelden: Beste kantoorboeken, beste soorten losbladige boeken, effecten.

1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen lompjes of daarmede gelijkstaande vezels.

2°. Breeklengte in zwakke richting min-stens 4000 m.

De breeklengte van het zwakste der strookjes mag hoogstens 10 pCt. afwijken van de gemiddelde breeklengte der 10 strookjes.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 150.

4°. Lijmvastheid zeer groot.

5°. Radeerbaarheid zeer groot.

6°. Lichtbestendigheid zeer groot.

3. Papier voor geschriften van niet onbe- grensden, maar toch langen duur (verschei- dene jaren) en van grote bestendigheid in het gebruik.

Voorbeelden: goede soorten schrijfpapier, schrijfmachinepapier, doorslagpapier en pa- pier voor brieven, goede schriften, zeer goede papieren gelijktijdig voor druk- en schrijf- doeleinden, tabelwerk, goed papier voor rekeningen, goed papier voor facturen, wissels en ander handelsdrukwerk.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting min-stens 2500 m.

De breeklengte van het zwakste strookje mag hoogstens 15 pCt. afwijken van de ge- middelde breeklengte der 10 strookjes.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 40.

4°. Lijmvastheid zeer groot.

5°. Radeerbaarheid groot.

6°. Lichtbestendigheid zeer groot.

4. Papier voor geschriften van beperkten duur en van beperkte bestendigheid (hout- vrij papier).

Voorbeelden: gewoon schrijfpapier, goed drukschrijfpapier, gewone rekeningen, ge- woon notitiegoed, gewone schriften.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breeklengte in zwakke richting min-stens 1500 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 15.

4°. Lijmvastheid groot.

5. Papier voor geschriften van korten duur en van weinig bestendigheid.

*Voorbeelden:* minste soorten schriften, goedkoop drukschrijfpapier, kladpapier.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig.

2°. Lijmvastheid voldoende.

#### Drukpapier.

1. Papier voor gedrukte stukken van onbegrensden duur en van zeer grote bestendigheid in het gebruik.

*Voorbeelden:* oorkonden, archiefstukken, drukwerken van zeer belangrijken aard, enkele exemplaren van belangrijke bestuurspublicaties, banknoten.

1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen lompjes of daarmede gelijkstaande vezels.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 5000 m.

De breeklengte van het zwakste strookje mag hoogstens 10 pCt. afwijken van de gemiddelde breeklengte der 10 strookjes.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 300.

4°. Lichtbestendigheid zeer groot.

2. Papier voor gedrukte stukken van zeer langen duur en van zeer grote bestendigheid in het gebruik.

*Voorbeelden:* effecten, belangrijk lithografisch werk, drukwerk van belangrijken aard, boeken, bestemd voor bewaren gedurende onbepaalden tijd.

1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen lompjes of daarmede gelijkstaande vezels.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 4000 m.

De breeklengte van het zwakste strookje mag hoogstens 10 pCt. afwijken van de gemiddelde breeklengte der 10 strookjes.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 150.

4°. Lichtbestendigheid zeer groot.

3. A. Papier van begrensd, maar toch langen duur (verscheidene jaren bestendigheid in het gebruik) voor hoogdruk.

a. Papier voor drukwerk zonder illustraties of alleen met lijnclichés.

*Voorbeelden:* goede wetenschappelijke boeken, goed letterkundig werk, belangrijke brochures en circulaires.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 2500 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 40.

4°. Lichtbestendigheid zeer groot.

b. Papier voor drukwerk en illustratie met fijne lijnclichés of autotypieën (gesatineerd en sterk gesatineerd).

*Voorbeelden:* studieboeken, goede geïllustreerde maandbladen.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 1000 m.

3°. Lichtbestendigheid zeer groot.

c. Papier voor drukwerk, dat volumineus moet zijn (romanpapier of opdikkend papier van betere kwaliteit).

*Voorbeelden:* goede romans, dissertaties.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 5.

3°. Minimum-opdikking 0,23 mm.

4°. Lichtbestendigheid zeer groot.

3. B. Papier van begrensd, maar toch langen duur (verscheidene jaren bestendigheid in het gebruik) voor vlakdruk.

a. Papier voor lithografische veelkleuren-druk van goede kwaliteit.

*Voorbeelden:* atlanten, catalogi, duurzame werken met gekleurde platen, goede soorten wandplaten.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 1000 m.

3°. Lichtbestendigheid zeer groot.

4°. Rek bij bedrukken zeer gering (slechts practisch na te gaan).

b. Papier voor lichtdruk en gummidruk van fijnste en gewone kwaliteit.

*Voorbeelden:* goede soorten wandplaten en andere illustraties.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 2000 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 30.

4°. Radeervaste oppervlakte.

5°. Lijmvastheid zeer groot.

6°. Lichtbestendigheid zeer groot.

3. C. Papier van begrensd, maar toch langen duur (verscheidene jaren bestendigheid in het gebruik) voor mechanischen diepdruk.

a. Papier voor diepdruk van fijnste kwaliteit.

*Voorbeelden:* heliogravuren.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2°. Breeklengte in zwakke richting minstens 2000 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 10.

4°. Lichtbestendigheid zeer groot.

b. Papier voor diepdruk van goede kwaliteit.

*Voorbeelden:* kalenders, wandplaten en derg. in rasterdiepdruk.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 1000 m.

4. Papier van begrensd duur en begrensd bestendigheid in het gebruik (houtvrij) voor alle drukprocedé's.

*Voorbeelden:* goedkope boeken, weinig belangrijke of tijdelijke circulaire, goedkope boeken met illustraties, geïllustreerde week- en maandbladen, etiketten, goedkope platen, aanplakbiljetten.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 1000 m.

Bij papier voor lithografisch drukwerk bovendien:

3<sup>o</sup>. Rek bij bedrukken gering.

#### Enveloppenpapier.

1. Eerste kwaliteit enveloppenpapier.

*Voorbeelden:* enveloppen voor gewichtige stukken van Departementen van algemeen bestuur en voor belangrijke overzeese correspondentie.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Gewicht per kwadraat-meter niet onder 120 gram.

3<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 3000 m.

4<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 200.

5<sup>o</sup>. Lijmvastheid zeer groot.

6<sup>o</sup>. Lichtbestendigheid zeer groot.

2. Tweede kwaliteit enveloppenpapier.

*Voorbeelden:* enveloppen, voor minder belangrijke dienststukken, voor uiterlijk goed verzorgde correspondentie.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 2000 m.

3<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 40.

4<sup>o</sup>. Lijmvastheid groot.

5<sup>o</sup>. Lichtbestendigheid groot.

3. Papier voor enveloppen voor drukwerk en voor handelsenveloppen.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 1000 m.

3<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 10.

4<sup>o</sup>. Lijmvastheid groot.

#### Tekenpapier.

1. Allerbeste kwaliteit.

*Voorbeelden:* kadasterpapier en hydrografisch papier.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling zuiver linnen of

katoenen lommen of daarmede gelijkstaande vezels.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 3000 m.

3<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelbouwen in zwakke richting minstens 50.

4<sup>o</sup>. Lijmvastheid zeer groot.

5<sup>o</sup>. Radeerbaarheid zeer groot.

6<sup>o</sup>. Lichtbestendigheid zeer groot.

2. Goede kwaliteit.

*Voorbeelden:* bouwkundige en machine-tekeningen.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 2500 m.

3<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 20.

4<sup>o</sup>. Lijmvastheid zeer groot.

5<sup>o</sup>. Radeerbaarheid zeer groot.

6<sup>o</sup>. Lichtbestendigheid zeer groot.

3. Middelmattige kwaliteit.

*Voorbeelden:* schets- en détailpapier.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 1500 m.

3<sup>o</sup>. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 15.

4<sup>o</sup>. Lijmvastheid groot.

5<sup>o</sup>. Radeerbaarheid groot.

*Voorbeelden:* tekenpapier voor schoolgebruik.

4. Gewone kwaliteit.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig.

2<sup>o</sup>. Lijmvastheid groot.

3<sup>o</sup>. Radeerbaarheid groot.

#### Vloeipapier of buvard.

1. Eerste kwaliteit voor kantoorgebruik.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2<sup>o</sup>. Breek lengte in zwakke richting minstens 700 m.

3<sup>o</sup>. Opzuighoogte 100 mm in 10 min.

2. Tweede kwaliteit.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig.

2<sup>o</sup>. Opzuighoogte 70 mm in 10 min.

3. Gewone kwaliteit voor schriften en kopieerboeken.

1<sup>o</sup>. Vezelsamenstelling willekeurig.

2<sup>o</sup>. Opzuighoogte 50 mm in 10 min.

#### Pakpapieren.

A. Pakpapieren, die geen bijzonderen weerstand behoeven te bieden tegen vocht of vet.

Indien als eis gesteld wordt waterdichtheid, moet de lijmvastheid zeer groot en het gewicht per m<sup>2</sup> niet onder 150 gr. zijn.

1. Voor verpakking van zware artikelen,

voor pakken, die vaak worden losgemaakt en voor kaften.

*Voorbeelden:* pakpapier voor kostbare, zware voorwerpen, manufacturen, kaftpapier voor boeken, voor bundels van akten.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breek lengte in zwakke richting minstens 4000 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting, minstens 300.

4°. Lijmvastheid groot.

2. Voor verpakking, die slechts éénmaal gebruikt wordt.

*Voorbeelden:* pakpapier voor monsterzendingen en lichte artikelen.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breek lengte in zwakke richting minstens 2500 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 100.

4°. Lijmvastheid groot.

3. Voor gewone verpakking.

*Voorbeelden:* winkelpapier.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig.

2°. Breek lengte in zwakke richting minstens 1500 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 30.

4°. Lijmvastheid groot.

B. Pakpapieren, die bijzonderen weerstand bieden tegen vet.

1. Perkamentpapier.

*Voorbeelden:* Pakpapier voor levensmiddelen.

1°. Breek lengte in zwakke richting minstens 3000 m.

2°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 20.

3°. Vrij van metaaldeeltjes, vrij van zuur, alkali en andere in water oplosbare bestanddelen, met uitzondering van glycerine, reukloos en giftvrij, ondoordringbaar voor vet en water en vrij van gaatjes.

2. Ongesatineerd vetdicht papier (Ersatz).

Deze normen gelden alleen voor papieren van 30—70 g per m<sup>2</sup>.

*Voorbeelden:* pakpapier voor levensmiddelen.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breek lengte in zwakke richting minstens 4000 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 100.

4°. Vrij van metaaldeeltjes, vrij van zuur, alkali en andere in water oplosbare stoffen, uitgezonderd sporen aluin, reukloos en giftvrij, ondoordringbaar voor vet en vrij van gaatjes.

3. Gesatineerd vetdicht papier (pergamyn).

*Voorbeelden:* pakpapier voor levensmiddelen.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breek lengte in zwakke richting minstens 2700 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 100.

4°. Vrij van metaaldeeltjes, vrij van zuur, alkali en andere in water oplosbare stoffen, uitgezonderd aluin, reukloos en giftvrij, ondoordringbaar voor vet en vrij van gaatjes.

#### Kartons.

Voor kartons bestemd voor doeleinden, vallende onder de reeds genoemde rubrieken, worden dezelfde eisen gesteld als voor de daarin genoemde papieren, behoudens bijzondere voorschriften, voor zover breek lengte en weerstand tegen dubbelvouwen betreft, voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup>.

Voor de volgende speciale soorten gelden de onderstaande eisen:

A. Ivoorkartons, onverschillig voor welk gebruik.

Indien zij geplakt zijn, moeten alle lagen van dezelfde samenstelling zijn.

1°. Vezelsamenstelling zuiver gebleekte vezel.

B. Bristol-kartons, onverschillig voor welk gebruik.

Indien zij geplakt of gekoetst zijn, kunnen de binnenlagen van mindere hoedanigheid zijn dan de buitenlagen, in welk geval de buitenlagen niet als maatstaf voor de duurzaamheid gelden: de buitenlagen mogen niet lichter zijn dan 70 g per m<sup>2</sup>.

C. Kartons voor kaartsysteem (kartotheekkartons).

Deze mogen niet geplakt zijn.

1. Kartons voor kaartsystemen van onbegrensden duur en van grote bestendigheid.

1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen linnen of daarmede gelijkstaande vezels.

2°. Breek lengte in zwakke richting voor kartons onder 250 g per m<sup>2</sup> minstens 3000 m.

Breek lengte in zwakke richting voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2500 m.

3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 300.

4°. Lijmvastheid groot.

2. Kartons voor kaartsystemen voor veelvuldig gebruik.

*Voorbeelden:* bevolkingsregisters, bibliotheek-catalogi.

1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.

2°. Breek lengte in zwakke richting voor kartons onder 250 g per m<sup>2</sup> minstens 3000 m.

- Breeklenge in zwakke richting voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2500 m.
- 3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 100.
- 4°. Lijmvastheid groot.
3. Kartons voor kaartsystemen voor tijdelijk gebruik.
- Voorbeelden: kaartsystemen voor kantoor-gebruik.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.
- 2°. Breeklenge in zwakke richting voor kartons onder 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2500 m.
- Breeklenge in zwakke richting voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2000 m.
- 3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 50.
- 4°. Lijmvastheid groot.
- D. Kartons voor adreskaarten, kartons voor verzendingsdoeleinden.
- (Deze mogen niet geplakt zijn).
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.
- 2°. Breeklenge in zwakke richting voor kartons onder 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2000 m.
- Breeklenge in zwakke richting voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup> minstens 1500 m.
- 3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 50.
- 4°. Lijmvastheid groot.
- E. Manilla-kartons.
- Voorbeelden: labels, omslagen voor arbeidersboekjes, dossiers en dergelijke.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.
- 2°. Breeklenge in zwakke richting voor kartons onder 250 g per m<sup>2</sup> minstens 3000 m.
- Breeklenge in zwakke richting voor kartons boven 250 g per m<sup>2</sup> minstens 2500 m.
- 3°. Aantal keren dubbelvouwen in zwakke richting minstens 300.
- 4°. Lijmvastheid groot.
- F. Vouwdozenkaarten.
- Voorbeelden: sigarettendoosjes, margarineverpakking.
- a. Enkelvoudige kartons.
1. Eerste soort.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.
- 2°. Breeklenge onder 250 g 2500 m.
- 3°. Minimum-rek 2 pCt. bij karton van onder, en 1 pCt. bij karton van boven 250 g per m<sup>2</sup>.
- 4°. Lijmvastheid groot.
2. Tweede soort.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig.
- 2°. Breeklenge 1500 m (onafhankelijk van het gewicht per m<sup>2</sup>).
- 3°. Minimum-rek 1 pCt.
- 4°. Lijmvastheid vrij groot.
- b. Duplex-karton.
1. Eerste soort.

- 1°. Vezelsamenstelling: één zijde houtvrij, andere zijde willekeurig.
- 2°. Breeklenge 2000 en 1500 m resp. bij karton van onder en van boven 250 g per m<sup>2</sup>.
- 3°. Minimum-rek 2 en 1 pCt.
- 4°. Lijmvastheid groot.
2. Tweede soort.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig.
- 2°. Breeklenge 1800 m onafhankelijk van het gewicht per m<sup>2</sup>.
- 3°. Minimum-rek 1 pCt.
- 4°. Lijmvastheid vrij groot.
- G. Hout- en leerbord.
- a. Withoutbord.
- 1°. Vezelsamenstelling zuivere houtstof.
- 2°. Niet bezwaard, maximum-asgehalte 2 pCt.
- b. Bruin leerbord.
- 1°. Vezelsamenstelling zuivere bruinslijp.
- 2°. Niet bezwaard, maximum-asgehalte 2 pCt.
- Kopieer- en doorslagpapier.
1. Papier om lang te bezwaren.
- 1°. Vezelsamenstelling zuiver linnen of katoenen lommen of daarmede gelijkstaande vezels.
- 2°. Breeklenge in zwakke richting minstens 3000 m.
2. Papier om niet lang te bewaren.
- 1°. Vezelsamenstelling willekeurig, doch houtvrij.
- 2°. Breeklenge in zwakke richting minstens 2500 m.
- Behoort bij Koninklijk besluit van 9 Maart 1922 (*Staatsblad* n°. 109).
- Ons bekend,
- De Minister van Arbeid, AALBERSE.
- De Min. v. Landb., Handel en Nijverheid, H. A. VAN IJSSELSTEIJN.
- BESCHIKKING van den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid, van 30 Juli 1924, *Ned. Stct.* n°. 153, tot uitvoering van artikel 4, vierde lid, en artikel 5, tweede en derde lid, van het Papierbesluit 1922, S. 109.
- De Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid:
- Gelet op het bepaalde in artikel 4, vierde lid, en in artikel 5, tweede en derde lid, van het Papierbesluit (*Staatsblad* n°. 109, van 1922), zoals dit is gewijzigd bij besluit van 4 Augustus 1923 (*Staatsblad* n°. 391);
- Heeft goedgevonden:
- te bepalen:
- Art. 1. Het openbaar register, bedoeld in artikel 4, vierde lid, van het Papierbesluit (*Staatsblad* n°. 109, van 1922), zoals dit is gewijzigd bij besluit van 4 Augustus 1923 (*Staatsblad* n°. 391), wordt ingericht volgens

het bij deze beschikking behorende formulier model a.

Art. 2. In het register worden, in volgorde van aanmelding, ingeschreven de watermerken, waarvoor inschrijving wordt gevraagd op grond van artikel 4, vierde lid, van het Papierbesluit, en voorts die, voor welke krachtens artikel 5, tweede lid, van genoemd besluit toestemming is verleend.

Ten aanzien van elk ingeschreven watermerk afzonderlijk worden opgenomen:

- a. het nummer der inschrijving;
- b. de datum der inschrijving;
- c. de persoon- en (of) firmanaam, de woon- en (of) vestigingsplaats en het beroep of bedrijf van den in Nederland gevestigden fabrikant of leverancier;
- d. ene nauwkeurige omschrijving van het watermerk en ene zo goed mogelijk getekende reproductie daarvan;
- e. in ene kolom „Opmerkingen”:  
de datum van publicatie der inschrijving in de *Nederlandse Staatscourant*, overeenkomstig artikel 10 van deze beschikking;  
voor zoveel betreft inschrijvingen krachtens artikel 5, tweede lid: datum en nummer van het Koninklijk besluit, waarbij toestemming is verleend;

eventuele nadere bijzonderheden, die van belang kunnen zijn;

- f. eventuele waarschuwingen, als bedoeld in artikel 12 dezer beschikking; nietigverklaringen, als bedoeld in de artikelen 13 en 14, en doorhalingen, als bedoeld in art. 16.

Art. 3. Voor de inschrijving van watermerken in het in artikel 1 bedoelde register moeten belanghebbenden zich wenden tot den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den

BESCHIKKING van de Ministers van Sociale Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart van 4 Mei 1936, *Ned. Staatscourant* no. 91, tot aanwijzing van laboratoria tot onderzoek van monsters van papier.

De Ministers van Sociale Zaken en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart;

Gelet op het bepaalde in artikel 1 van het Koninklijk besluit van 2 Maart 1936 (*Staatsblad* no. 844);

Hebben goedgevonden aan te wijzen als laboratoria voor het onderzoek van papier:

- a. het laboratorium van den voorlichtingsdienst ten behoeve van den vezelhandel en de vezelnijverheid;

- b. het Rijksbureau tot onderzoek van Handelswaren.<sup>1</sup>

's-Gravenhage, 4 Mei 1936.

De Min. v. Soc. Zaken, M. Slingenberg.

De Min. van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, H. Gelissen.

<sup>1</sup> Dit rijksbureau bestaat uit meer. (Bew.)

Vezelhandel en de Vezelnijverheid, met ene aanvraag in duplo, volgens het bij deze beschikking behorende formulier model b, vergezeld van een 10-tal monstervellen van het papier met watermerk.

Nadat de inschrijving, indien daartegen geen bezwaar bestaat, is geschied, wordt één der aanmeldingsformulieren, voorzien van de ingevulde en ondertekende verklaring van den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid, aan den aanvrager teruggegeven.

Art. 4. Voor elke aanvraag, als in artikel 3 bedoeld, moet aan den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid een bedrag van f 10 worden betaald, waarvoor door genoemden dienst een ontvangstbewijs wordt afgegeven.

Art. 5. De Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid is bevoegd om de inschrijving van watermerken, die aanleiding tot verwarring zouden kunnen geven of niet voldoende duidelijk zijn en die niet ten genoegen van den dienst worden gewijzigd, te weigeren. Van dergelijke weigering staat beroep open op den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid.

Art. 6. Ter verkrijging van toestemming, als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van het Papierbesluit (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 109, van 1922), zoals dit is gewijzigd bij besluit van 4 Augustus 1923 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 391), moet door belanghebbenden een verzoek in duplo (waarvan één exemplaar op zegel) worden ingediend bij den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid, volgens het bij deze beschikking behorende formulier model c, vergezeld van een 10-tal het watermerk bevattende monstervellen van de papiersoort, waarvoor toestemming wordt gevraagd.

Art. 7. Een verzoekschrift, als in artikel 6 bedoeld, wordt door den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid ten spoedigste met zijn advies toegezonden aan den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid, opdat deze, indien hij daartoe voldoende aanleiding aanwezig acht, het verlenen van de Koninklijke toestemming kunne bevorderen.

Art. 8. Wanneer de gevraagde toestemming wordt verleend, geschiedt door den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid de inschrijving van het watermerk in het register, bedoeld in artikel 1 onder aantekening in kolom 5 van datum en nummer van het Koninklijk besluit, waarbij de toestemming is verleend, en onder vermelding van de andere in artikel 2 omschreven bijzonderheden. Daarna wordt één der aanvraagformulieren, voorzien van de ingevulde en ondertekende

verklaring van den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid, uitgereikt aan den verzoeker.

Bij deze uitreiking is aan den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid te voldoen een bedrag van f 10.

Art. 9. Desgewenst kan met de overlegging van de 10 monstervellen, in de artt. 3 en 6 bedoeld, worden gewacht (en kan aanvankelijk worden volstaan met bijvoeging van ene nauwkeurige omschrijving met tekening van het watermerk) totdat door den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid is medegedeeld, dat tegen het watermerk geen bezwaar zal worden geopperd. Definitieve goedkeuring, toestemming en inschrijving geschieden echter eerst nadat de vereiste monstervellen zullen zijn overgelegd.

Art. 10. Onmiddellijk na de inschrijving van enig watermerk, geeft de Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid hiervan kennis aan den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid ter publicatie in de *Nederlandse Staatscourant*, met vermelding van alle in het register ingeschreven bijzonderheden, waarbij alleen de tekening van het watermerk kan worden weggelaten.

Art. 11. Belanghebbenden kunnen, nadat publicatie in de *Nederlandse Staatscourant*, als bedoeld in art. 10, heeft plaats gehad, van den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid, tegen betaling van een bedrag van f 1, te allen tijde ene gewaarmerkte verklaring bekomen betreffende enige inschrijving, vermeldende alle in het register ingeschreven bijzonderheden, met uitzondering van de tekening.

Art. 12. Zodra de Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid kennis krijgt van een geval, waarin het papier van een ingeschreven merk niet voldoet aan de voorgeschreven eigenschappen, doet hij, wanneer hij zich van de juistheid der niet-overeenstemming heeft overtuigd, ene waarschuwing toekomen aan dengeen, te wiens behoeve de inschrijving in het Register is geschied en doet hij een afschrift daarvan toekomen aan den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid.

Art. 13. Wanneer de betrokken persoon of firma binnen een tijdsverloop van drie jaren driemaal van wege den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid is gewaarschuwd, wordt de inschrijving in het Register door den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid nietig verklaard, waarvan mededeling wordt gedaan in de *Nederlandse Staatscourant* en aantekening wordt gehouden in het Register,

onder vermelding van den datum van publicatie in de *Staatscourant*.

Art. 14. De bepalingen, vervat in de artt. 12 en 13 dezer beschikking, sluiten niet uit eventuele toepassing van art. 6 van het Papierbesluit (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 109 van 1922).

In bijzondere gevallen kan de Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid ook zonder voorafgaande waarschuwingen, als bedoeld in de artt. 12 en 13, tot nietigverklaring ener inschrijving besluiten. Van zulk ene nietigverklaring wordt bericht aan den betrokkene gezonden, wordt mededeling gedaan in de *Nederlandse Staatscourant* en wordt aantekening gehouden in het Register, onder vermelding van den datum van publicatie in de *Staatscourant*.

Art. 15. Wederinschrijving van merken, waarvan ingevolge de voorafgaande artikelen de inschrijving is nietig verklaard, kan slechts plaats vinden na verloop van ten minste 2 jaren na de nietigverklaring en wanneer ten genoegen van den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid blijkt, dat de papieren weder aan de eisen voldoen.

Art. 16. Doorhaling ener inschrijving van een watermerk kan geschieden op een schriftelijk verzoek aan den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid gericht door hem, te wiens behoeve de inschrijving heeft plaats gevonden; ook van zodanige doorhaling wordt door den Voorlichtingsdienst ten behoeve van den Vezelhandel en de Vezelnijverheid den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid onverwijld kennis gegeven ter publicatie in de *Nederlandse Staatscourant* en vindt aantekening plaats in het Register, onder vermelding van den datum van publicatie in de *Staatscourant*.

's-Gravenhage, 30 Juli 1924.

Voor den Minister,  
De Secretaris-Generaal, A. L. SCHOLTENS.